

Ismét

elmúlt egy esztendő. Ki-ki értékel ilyenkor. Munkahelyi helyzetét is, egyéni életét is.

Mi történt 1997-ben a könyvtárakban? Azt gondolom, elmondhatjuk: ez az esztendő sem volt „a könyvtárak éve”. (Bízhatunk benne, hogy a következő az lesz?) Mit mondjunk hát? Megmaradtunk. Komárom-Esztergom megyében az idén nem szűnt meg könyvtár. (Éz már siker?) Talán nem hiú önáltatás, ha feltételezzük: fontosságunkról, nélkülözhetetlenségünkől nem csak mi magunk vagyunk meggyőződve (talán már az önkormányzatok jó része is). Sikerült - ha nem is túl nagy lépésekkel - az új kor új kihívásainak elébe mennünk: informatikai beruházások, a szolgáltatások számítógépesítése terén. Ugyanakkor nem veszítettük el hagyományos értékeinket sem.

Jövőre lesz szakmai törvényünk, s a finanszírozás, a fenntartás kérdései is egyértelműbbé válnak. Noha ettől automatikusan nem lesz több pénz. Ám bízhatunk: a nehezen túl vagyunk, létünkben talán nem fenyeget veszély. A többi már részletkérdés.

Lapunk is túlélte az évet. A minősítés természetesen nem a szerkesztő dolga. Neki egy vágya van ebben a minőségben: több érdekes cikket vár, minden könyvtár aktív közreműködését.

Egyébként optimizmust szeretnénk mindenkinek, ami az egyszeri tanmese szerint - valójában alkat kérdése. Az optimista és a pesszimista elé tesznek egy-egy tányér azonos minőségű cseresznyét. A pesszimista a legszebb szemeket kezdi enni. Ennek következtében minden szem rosszabb az előzőnél. Közben fokozatosan romlik a lelkiállapota, egyre inkább kétségbe esik. Mire végez a cseresznyével, már talán az öngyilkosság gondolata is felmerül benne. Az optimista fordítva fog hozzá. A legrosszabb szemekkel kezdi. Ezért minden szem jobb az előzőnél. Ahogy fogy a gyümölcs, nemcsak a szemek lesznek egyre szebbek, hanem az élet is. Az utolsó szemek már teljesen hibátlanok. A falatozó új tervekre, merész beruházásokra gondol, sorsdöntő elhatározásokra jut.

Ugye igaza van?

Ennek az optimizmusnak persze van egy feltétele: legyen cseresznyénk.

Ezt kívánja minden kollégának, minden olvasónak: jó egészséget, egyéni sikereket, kiváló könyvtárakat

a szerk.

Aktuális könyvtári kérdések

1. rész

Emlékeztetőül: a Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Napok oroszlányi rendezvényén felmerült egy csomó kérdés mindennapi gondjainkról. Akkor egyeztünk meg, hogy ezeket rendre felteszük a TÉKA/TÉMA-ban. (Kár, hogy nem minden városi könyvtár válaszolt - úgy véljük azonban, hogy a beérkezett feleletek tartalmazzák a lényegét.)

Íme tehát az első három probléma:

1.) *Mit tegyünk a nem forgó szépirodalmi anyaggal?*

A válaszokból kiderül, hogy minden könyvtár sajnálja ezeket a munkákat, hiszen sok érték lehet közöttük, illetve előfordulhat, hogy később újra megnőhet irántuk az érdeklődés. A raktározási lehetőségek szűkössége azonban mindenkit döntésre kényszerít.

A megyei könyvtár - noha jelentős állomány-apasztást hajtott végre - csak a példányszámát csökkentette ezeknek a munkáknak, teljes selejtezésre nem került sor (még a politikailag egyértelműen elavult kötetek esetében sem). Elvileg tehát az efféle munkák hozzáférhetők.

Minden válaszban felmerül valamilyen központi raktár ötlete, ahol ezeket a műveket „parkoltatni” lehetne. Ha nem is írják le, nyilván mindenki tudja, hogy ez teljesíthetetlen „jámbor óhaj”. (Azt hiszem, nem kell részletezni, miért.)

Felmerül az az ötlet is, hogy a könyvtárak egymásnak felkínálhatják ezt az állományrészt, de maga az ötletadó rögtön hozzáteszi, hogy nyilván mindenütt ugyanazok a munkák feleslegesek.

Marad tehát a törlés.

Ezzel kapcsolatban Komáromból jött a legrészletesebb válasz, hadd idézzem tehát ezt!

a) Nem keresettek és tartalmilag is érdektelenek (rendszerfüggő, propagandacélú stb.) - ezeket törölték először.

b) Nem keresettek, de tartalmilag érdekesek is lehetnek - ezeket szintén törölték, de nem a MÉH-be vitték, hanem az olvasóknak értékesítették. A tapasztalat szerint mintegy 80 %-uk gazdára talált. (A MÉH-eladással kapcsolatban másutt fölmerült, hogy drágább a leves, mint a hús - többre kerül a szállítás, mint a könyvekért kapott pénz.)

c) Nem, vagy alig keresettek, de megítélésük szerint egy városi könyvtárban meg kell lenniük - ezeket nem selejtezték.

Tatáról érkezett „optimistább” válasz: ellátórendszerük központi raktárában tárolják ezeket a műveket, ahonnan szükség szerint elő lehet őket venni.

2.) *Mit tegyünk a lektúrral és társaival, hol az a határ, amit- olvasói igény - még ki kell elégténi?*

Egységes a vélemény, hogy az olvasói igénynek - „lefelé” - nincs határa, de mindent kielégíteni - részben anyagi, részben elvi okokból - nem lehet.

Minden könyvtár vásárol bestsellereket, figyelembe véve a minőséget - általában egy-egy példányban. Ezt az igényt nem lehet figyelmen kívül hagyni, hiszen közkönyvtárak vagyunk. Dorogról jelzik, hogy a „határ” az ú.n. füzetes regényeknél van (Tiffany, Romana stb.) Ezeket sohasem rendelik.

Viszont ezek a munkák sem hiányoznak több helyről. Az olvasók - ha elterjesztjük ezt a tényt - bőven ellátnak bennünket ilyesmivel. Leltározás nélkül, egy bélyegzővel ellátva kölcsönözhetőek ezek is.

Fontos, hogy e művek miatt ne torzuljon az állomány összetétele.

Szélsőséges vagy ízléstelen tárgyú dokumentumokat semmiképpen sem szabad sem vásárolni, sem az olvasóktól elfogadva terjeszteni.

3.) *Mit tegyünk a részben elavult könyvekkel (pl. útikönyvek)?*

Ez a probléma nem új, a könyvtárak történetének állandó velejárója. Kidobni, leírni ezeket a műveket nem lehet. Egyrészt nincs pénzünk a cserére, másrészt a piacon sincs mindig friss utánpótlás.

Általában elmondható, hogy ezek a dokumentumok lassanként a szabadpolcra a raktárba kerülnek. Ez azért is jó, mert onnan a könyvtáros hozza ki, így fel lehet hívni az olvasó figyelmét a könyv részben elavult jellegére. (Ezt meg is kell tenni.)

Nehezebb a helyzet a társadalomtudományi és műszaki könyvek avulásának megítélésével, viszonylag könnyebb dolgunk van az útikönyvekkel: a műemlékek, múzeumok, természeti kincsek zöme változatlan. A gyakorlati tudnivalók hamar elavulnak, ezt már a kiadók sem követik, a könyvtárak pedig nem is gondolhatnak folyamatos cserére.

Esztergom és Nyergesújfalu véleménye kimaradt. Következő számunkban új kérdéseket teszünk fel.

A véleményeket összeollózta:

Schmidt József

Nemzetiségi munka a József Attila Megyei Könyvtárban

A JAMK, a többi megyei könyvtárhoz hasonlóan, az „Irányelvek a nemzetiségi lakosság könyvtári ellátásainak továbbfejlesztésére” c. dokumentum megjelenése óta lát el német és szlovák báziskönyvtári funkciót. Hatóköre 16 német és 11 szlovák település a megyében.

A kijelölt települések, amelyeknek könyvtárai német, ill. szlovák nemzetiségi könyvtárként működnek, annyiban különböznek a többi községi könyvtártól, annyival „többek”, hogy náluk először letéti formában volt jelen, később átletározással, ajándékozás címén átadtuk a nemzetiségi irodalmat, amit 1994-ig az Idegennyelvű Könyvtáron keresztül kapott pénzből (ami éveken keresztül állandó pénzüsszezből, összesen 140 E Ft-ból állt) próbáltunk gyarapítani. Az elmúlt 2 évben pályázatok útján nyert pénzből vásároltunk nemzetiségi irodalmat. Ez az összeg sem volt több a korábbi években kapott összegnél.

A községi könyvtárak a rendelkezésükre álló éves beszerzési keretből a magyar nyelvű könyveket gyarapítják, vagyis a nemzetiségi községek nemzetiségi könyvállománya csak az általunk vásárolt könyvekkel gyarapodik.

A könyveket feldolgozva, katalóguscédulával ellátva, könyvtáranként jegyzéket készítve juttatjuk el a községekbe.

1976-1995-ig rendszeresen szerveztük a német és szlovák nemzetiségi olvasótáborokat, amelyeket az elmúlt 2 évben már nem tudtunk megrendezni, mert a költségvetés erre nem biztosít pénzt, és a pályázatokon nyert összegekkel nem tudtunk elegendő anyagi forrást előteremteni. Rendszeresen részt veszünk a Komárom-Esztergom Megyei Nemzetiségi Napok programsorozatában intézményi rendezvényekkel.

1995-ben készült egy felmérés a nemzetiségi községi könyvtárakról.

A nemzetiségi könyvtárosi feladatokat 1 felsőfokú végzettségű munkatárs végzi egyéb könyvtárosi feladatai mellett, megbízással szerződéssel.

Mivel a nemzetiségi könyvtári ellátást ma 3 törvény is szabályozza:

- a könyvtárakra,
- a nemzetiségekre,

- az önkormányzatokra vonatkozó is, valóban fontosnak tartjuk tisztázni a nemzetiségi könyvtári ellátás jövőjét.

Elképzelhető, hogy egy nemzetiségenként önálló ellátó rendszer alakuljon ki a nemzetiségi önkormányzatokhoz kapcsolódva, egyes nemzetiségek részéről erre vannak törekvések. Ennek ellenére úgy véljük, fenn lehetne tartani a jelenlegi formában a nemzetiségi könyvtári ellátást, amely a közművelődési könyvtári infrastruktúrára épült.

A legfontosabb kérdés azonban a nemzetiségi könyvtári ellátás finanszírozása. Ehhez az önkor-

mányzatoknak is anyagi támogatást kellene adniuk. A pályázati rendszer nem megfelelő formája a finanszírozásnak, az állománygyarapításnak, mert kiszámíthatatlan, esetleges. A megyei könyvtáraknak az ellátásukra bízott könyvtárak és feladatok arányában kellene meghatározott pénzforrásokat biztosítani, hogy a megyei könyvtárak koordináló és állománygyarapító szerepe megmaradjon.

Német nemzetiségi községek:

Agostyán, Baj, Csolnok, Dunaszentmiklós, Kecskéd, Környe, Leányvár, Máriahalom, Nyergesújfalu (89 óta város), Szomor, Tarján, Tb.-Felsőgalla, Tát, Várgesztes, Vértessomló, Vértestolna.

Szlovák nemzetiségi községek:

Dág, Keszölc, Máriahalom, Mogyorósbánya, Nagysáp, Piliscsév, Pilismarót, Pilisszentlélek, Tb.-Bánhida, Tardos, Vértesszőlős.

Búzer Károlyné

Szubjektív tudósítás egy tanácskozásról

Szia, Anikó!

Tegnap a bicskei könyvtárban voltam. Irigykedsz, ugye? Domokos Katiék a könyvtár szociális funkcióival kapcsolatos munkájukat ismertették meg a városukban szociális munkával foglalkozó szakemberekkel. Nagy ötlet, nem? Könyvtárheti rendezvény nem csak könyvtárosoknak. Meghívtak pszichológusokat, gyógypedagógusokat, szociális munkásokat, önkormányzati munkatársakat, mi több, elérték, hogy el is jöttek.

Dr. Kovács Mária docens, a volt tanárunk tartotta a bevezető előadást. Jó volt újra hallani, egy kicsit megint diáknak éreztem magam. A székesfehérvári megyei könyvtár olvasószolgálatának vezetője, Némethné Felföldy Magdolna a hangoskönyvekről, a helyi könyvtár dolgozója, Bartha Judit pedig a házhoz kötött betegek, idősek könyvellátásáról beszélt. (Ők csinálják!) Úgy tűnt, mindenhol azonos problémákkal küzdenek a könyvtárak. Kevés a pénz, nincs gépkocsi, ember, speciális dokumentum. Nagy sikere volt Szabó Erika beszámolójának is. Erika vérbeli gyerekönyvtáros, már a főiskolán is kiderült. Gyógypedagógus segítségével csinált egy foglalkozás-sorozatot gyenge képességű gyerekeknek. Ennek a sorozatnak a tapasztalatairól és eredményeiről beszélt. Erről írnia kellene valamelyik szaklapunkban is. Majd közösen rábeszéljük, jó?

A meghívott vendégek örömmel fogadták, hogy a könyvtár hajlandó a hátrányos helyzetű embereknek a maga lehetőségein belül segíteni. Jó kis műhelymunka alakult ki. Szinte mindenki hozzászólt. A vita alapját, mint mindig, a „hol a határ” jelentette. Mi az, ami a könyvtár, és mi az, ami már a speciális szakemberek dolga.

Nagyszerű volt, hogy nem csak könyvtárosok beszéltek meg gondjaikat egymás között, hanem hozzászólhattak olyan emberek is, akik a gyakorlatban nagy segítségére lehetnek a könyvtáraknak.

Majd elfelejtettem. Itt volt Marika is, Székesfehérvárról. Vele nem találkoztam a suliban. Nagyon örültem neki. Mindenkit üdvözlöl, add tovább!

Mire nem jó, hogy iskolába jártunk! Nem csak a fizetési kategóriánk ugrott, igaz? Barátokat szerztünk, elmehetünk egymáshoz, további kapcsolatokat építhetünk ki, megismerhetjük egymás munkáját, könyvtárát. Rövidesen nálunk lesz a gyerekkönyvtárosok megyei szekciójának egy rendezvénye, melyre jönnek a balassagyarmati volt évfolyamtársaink és persze a bicskeiek is.

Kár, hogy Te olyan messze, Pécsen vagy. Persze, ha kedves és időd van, Téged is szeretettel várunk.

Fátrai Márta, JAMK

Javaslat számítógépes együttműködésre

A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár a József Attila Megyei Könyvtár és a K-E megyei városi könyvtárak számítógépes együttműködésében az alábbiak megvalósulását tartja fontosnak:

- I. Az új dokumentumok elektronikus leírásához közösen beszerezett HunMarc formátumú rekordok.
- II. Közös adatbázisok szolgáltatása az Interneten.
- III. A JAMK Web szerverén megyei könyvtári anyagok és a könyvtárakat érdeklő dokumentumok, programok közzététele.
- IV. Hely biztosítása a JAMK Web szerverén a városi könyvtárak Web-lapjai elhelyezésére.

BŐVEBBEN:

I. Összefogással, pályázat útján vagy a több felhasználó részére nyújtott árkedvezmény révén olcsóbban juthatnának a könyvtárak a bibliográfiai leírásokhoz. Ezeket központilag lehetne letölteni az adott hordozóról, majd E-mail útján /Attachmantként/ eljuttatni az érdekelteknek.

II. Kihasználva a megyei könyvtár kedvező adottságát /64k bérelt vonal/ közös adatbázisokat lehet az interneten szolgáltatni.

1. A megyei sajtófigyelést /REPI/ Textlib adatbázisba való konvertálás után az INFOKER által fejlesztett Textlib WWW szerveren hozzáférhetővé lehet tenni.

Ezzel egyidejűleg a JAMK WEB szerverén közze lehet tenni a megyei könyvtárakba járatott periodikumok listáját.

A TL WWW szerver ára 100.000.-Ft, ehhez pályázati pénzből forrást kell teremteni. A REPI anyagának TL adatbázisba konvertálását igény esetén a komáromi könyvtár elvégzi.

2. Távlati tervként elképzeltetőknek tartjuk a K-E megyei könyvtárak közös katalógusának szolgáltatását.

A katalógusukat Textlibben építő könyvtárak példányadataikat egy közös adatbázisba tölthetik, és WWW szerveren keresztül szolgáltatathatják, így az olvasók egy helyről tájékozódhatnak városukban.

3. A fentiek alapján létre lehet hozni egy közös helyismereti katalógust is, melyben csak a megyei könyvtárak helyismeretei gyűjteménye található.

/A Textlib-bel ismerkedő könyvtáraknak célszerű lehet, ha először egy kisebb állományrészsel kezdik meg a munkát./

III.

A JAMK Web szerverén egy helyre gyűjtve elérhetővé lehet tenni a könyvtárakat érdeklő dokumentumokat, file-okat, programokat:

- könyvtártud. dokumentumok, könyvtári kiadványok, Téka-Téma stb.
- Textlib felh. útmutató, egyéb TL anyagok /pl. lista kivonatok/,
- dokumentum, adatbázis, programismertető,
- Infoker engedélyével TL felújítók, segédprogramok,
- REPI felújítók
- Mindennapi munkában használatos segédprogramok gyűjteménye.

IV.

Városi könyvtárak WEB oldalainak elhelyezése a megyei könyvtár szerverén. A homepage-eken az általános információkon kívül elhelyezhetőek a gyűjteményekre vonatkozó információk, helyi vonatkozású adatok stb.

Rózsi néni, Mikike, mi, meg az internet

Az eseményre 1997. szeptemberében került sor. Ekkorra jött össze az a dolog, amire azt szokták mondani, hogy ha az istenek is úgy akarják, meg hogy ha majd ha a csillagok állása is olyan lesz. stb. stb.

Először is kellett egy olyan rendszer, mely lehetővé tette a világhálóra való csatlakozásunkat, másodsorban kellett egy olyan személy, aki minimum egy másik földrészen lakik, hogy legyen értelme azon gondolkodni, hogyha itt, nálunk délelőtt 9 óra van, akkor ő most az alvása béta vagy téta fázisában van-e, vagy a munkahelyén és a levelünket olvassa. Harmadszor kellett egy olyan személy, aki a dolgokat mozgásba tudja hozni.

Mondom, mindez szeptemberre nagyjából összeállt.

Először is számítógépes pályázaton nyert pénzből megvásároltuk és beszereltettük az internethez szükséges eszközöket.

Aztán meg nagyon kedves és régi olvasónk volt egészen a haláláig Rózsi néni, aki az unokájának, Mikikének a könyvtárból vitte ki az akkor még egyetlen angol nyelvű folyóiratot, a *National Geographicot*. Mint ahogy mondta, először csak azért, hogy a még olvasni sem tudó Mikiké gyönyörködhessen azokban a szép tájakban meg állatokban, aztán meg azért, mert Mikiké angolul kezdett tanulni, és milyen jó lesz az a magazin a nyelvyakorláshoz.

Azóta Rózsi néni, szegény, már meghalt, Mikiké pedig Amerikába ment, előbb tanulni, aztán meg ott vállalt munkát. Jelenleg van egy kis cége, amelyik számítástechnikai eszközök forgalmazásával foglalkozik.

A nyáron itthon járt és megkeresett bennünket is. Ő mondta el ezeket a dolgokat és még azt is, hogy szeretné nekünk ott, Amerikában előfizetni a *National Geographicot*. Megadta az e-mail címét is, mondván, hogy sose lehet tudni. Így lett meg a premier létrejöttének a második feltétele.

A harmadik szinte magától adódott. Egy hónapos nyári gyakorlaton volt nálunk a szombathelyi Tanárképző Főiskolának egy olyan hallgatója, aki profi szinten értett a különböző számítógépes rendszerekhez. Akkor még nem volt internetünk, de tudtuk, hogy heteken belül lesz, és mi használni is akarjuk, legalább annyira, hogy levelet tudjunk küldeni Mikikének.

Leírtuk magunknak, hogy mikor mire kell rákattintani, és ha megnyomjuk azt a gombot és kiugrik egy másik gomb, akkor mit kell csinálni. Végül is lett egy oldalnyi leírás, és titokban mindnyájan abban reménykedtünk, hogy ha majd élesben megy a dolog, a másik biztosan emlékezni fog valamire.

Végre elérkezett a premier napja. Éltünk a gyanúperrel és eleve hétfőre tettük, mert hogy akkor van időnk egész nap próbálkozni, és nem röhög rajtunk minden olvasó, miközben nagy hangon arról próbáljuk meggyőzni a másikat, hogy most nem is azt a gombot kellett volna megnyomni, mert látod, most mi a fenét csinál ez a gép, és különben is kezdjük az egészet előlről.

Aztán egyszercsak hallottuk a tárcsahangot, és egy gomb lenyomása után előjött az az ablak is,

ahová begépelhettük a levelünket. Utána rákattintottunk egy másik gombra, és láttuk, hogy elmegy a levelünk, amely a következő volt:

Kedves Mikike!

Örömmel üdvözlünk internet premierünk alkalmából, a messze távolból. Áll-e még az ígéreted a *National Geographic* megrendelésére?

Sok szeretettel:

az esztergomi könyvtárosok

Alig vártuk a másnapot, hogy megnézhessek, érkezett-e válasz a levelünkre. Reménykedtünk, hogy Mikike nem lesz sem bétában, sem tétában, sem szabadságon, hanem bent lesz a munkahelyén és válaszol. És valóban, másnap a következő válasz érkezett:

Kedves Esztergomi Könyvtárosok!

Nagyon klassz dolog volt levelet kapni Tőletek. Az ígéret természetesen áll. Írjátok meg azt is, hogy milyen angol nyelvű könyvekre lenne szükségetek.

Szeretettel üdvözlök mindenkit:

Mikike New Yorkból.

Édes jó istenem! Mi mindenre is jó ez a technika!

Dr. Bárdos Istvánné
Városi Könyvtár
Esztergom

A Szirén könyvtári rendszer bevezetése a tatai Bláthy Ottó Szakképző Iskolában

A tatai Bláthy Ottó Szakképző Iskola 1997. márciusában megvásárolta a Szirén nevű integrált könyvtári rendszert, és megkezdtek a könyvek gépi adatfelvételét. A könyvtár katalógusának állapota meg a pontosság miatt minden könyvet kézbe veszünk. Így történik az adatok rögzítése.

Jelenleg MNB, illetve Tankönyv adatbázis nincs a könyvtárnak.

Nyilvánvalóan felmerült a lehetőség, hogy a gyorsabb felvitel érdekében csak a legszükségesebb adatok kerüljenek gépre, és mikor az megtörtént, a többi adat később is felvihető.

Mégsem ez mellett döntöttünk, és a könyvről szinte minden adatot felvittünk. Ez a kézi felvitelnél jóval több időt igényel, de a könyvek nagy részét még tárgyszavakkal is elláttuk. 1997. decemberére 7000 könyv adatait rögzítettük. Ez a teljes szakkönyvtári rész.

A többszemponú visszakeresés, amit a program lehetővé tesz, többféle információ alapján megkeresi a kívánt dokumentumot.

Mivel a szakkönyvtári rész feldolgozott, elkezdjük a gépi kölcsönzést. Az olvasó adatainak rögzítése után, a már rögzített könyv leltári száma alapján a rendszer a dokumentum teljes leírását mellérendeli az olvasónak.

Rendkívül könnyen ellenőrizhető, hogy az adott könyv melyik olvasónál van, és az előjegyzés alapján azonnal felajánlja a könyvre váró olvasó törzsszámát.

Az adatfelvitelt folyamatosan végezzük, ebben a tanévben a munkát befejezzük. Ezután teljes leltárt végzünk és selejtezzük. Így terveink szerint az 1997/98-as tanévben minden munkafolyamat gépésítve lesz.

Blakár Anna

Bláthy Ottó Szakképző Iskola

A városi könyvtárak számítógép-ellátottsága

1 rész.

Dorog, Arany János Városi Könyvtár

2 db IBM 486, 1 db Pentium 75, 1 db Pentium 100 számítógépünk van.

A Pentium 100 géphez egy DeskJet 400-as, a Pentium 75-höz egy DeskJet 520-as nyomtató van csatlakoztatva, ill. az utóbbihoz egy szünetmentes tápegység is tartozik.

Három gépünk egérrel használható.

Pentium 100-as gépünkön működik az Internet, és ezen a gépen CD-ROM leolvasó is található. CD-ROM-jaink száma ma még csekély (Képes Krónika, NatoPoly, Hundok, Pressdok), de terveink között szerepel újabb CD-k beszerzése.

Rendelkezünk szövegszerkesztő programmal, ez a Works 3.0. Operációs rendszerünk a DOS-on kívül Windows 3.1, Windows 95. Folyamatosan kapjuk az ún. Repi adatbázist floppylemezekon, mely a Komárom-Esztergom megyei sajtófigyelő adatbázis.

Megvettük a Textlib könyvtári integrált rendszert, melyben jelenleg a beiratkozott olvasók adatait dolgozzuk fel, ill. terveink között szerepel a könyvtári állomány feldolgozása.

Könyvtárunkban az Internet szolgáltatás bevezetése mérföldkönek számít.

Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy számítógépes szolgáltatásunkat elsősorban a fiatalabb korosztály veszi igénybe. Konkrét címetek keresnek, ill. az ún. szörfözés lehetőségét próbálják ki többen.

Mód van a keresett, megtalált adatok letöltésére, floppylemezre való mentésére, amihez helyben

lemezek vásárolhatók (csak ilyen lemezeket lehet használni!).

A szükséges információk ki is nyomtathatók.

Könyvtárunk nem elégszik meg a hálózat pusztá használatának biztosításával, hanem megpróbál elébe menni a lehetséges olvasói kéréseknek, igényeknek. Igyekszünk megkönnyíteni a hálózaton való tájékozódást azzal, hogy a böngészések során megtalált hasznos címeteket, webhelyeket az ún. kedvencek közé téve könnyen elérhetővé tesszük (pl.: Jurix jogi adatbázis, Miniszterelnöki Hivatal, ill. minisztériumok, könyvtárak címei, nagyobb napilapok honlapjai slb.). A hálózaton való barangolás feltétele az alapfokú számítógépes ismeret, rutin az egérhasználatban, a hálózat felépítésének, elvének ismerete (Windows 95).

Az Internet világában való tájékozódást, elmélyülést segíti a könyvtárba járó „Internet kalauz” című havi folyóirat is.

Az Internet lehetőségei közül meg kell említeni az elektronikus levelezést is.

Itt a használatnak a szövegszerkesztő (WordPad) használatának díját kell megfizetni, mivel magának a levélnek a továbbítása néhány másodpercet vesz csak igénybe.

Lehetőség van arra is, hogy a használó a könyvtár e-mail címére magánleveleit kérje, ennek feltételeit a könyvtárral kell tisztáznia.

Könyvtárunk e-mail címe: casino@mail-elender.hu

Szederkényi Csabáné

Komárom, Jókai Mór Városi Könyvtár

A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár felnőttrésze 1998. január 1-jétől bevezeti a gépi kölcsönzést, egyben a cédulakatalógus építését lezárja.

A feltételek adottak a számítógépesítés elindításához, a kölcsönözhető állomány vonalkódokkal ellátott, elkészültek az ideiglenes vonalkódos olvasójegyek, melyeket jövő év folyamán műanyag tokba laminált olvasójegyekkel tervezünk felváltani.

Az olvasóink adatai teljes egészében, a kölcsönözhető állományunk kb. 1/3-ában szerepelnek a számítógépes nyilvántartásunkban.

Elkészült a számítógépes adatrögzítési, számítógép-használati és olvasószolgálati szabályzatunk tervezete, mely teljes egészében rögzíti a gépi munka folyamatait. Az áttérés idejére ezt véglegesíteni kell.

Könyvtárunknak jelenleg 6 db számítógépe, 3 db nyomtatója, számítógépes célokra 1 telefonvonal és falon szerelt ethernet hálózata van.

Ezek megoszlása:

I. 486DX2-80; 420 M HDD; 2xCD; hangkártya; színes monitor; modem+telefondíj számláló; HP DeskJet 400 tintasugaras nyomtatóval. Olvasói számítógép, könyvtári és egyéb adatbázisok; multimédiás CD-ROM-ok Internet használatára, floppy mellékletek elérhetővé tételére. Ez az egyetlen számítógép, amely nincs a hálózatunkra kötve.

II. BULL 486DX2-50; szünetmentes táp: Textlib szerver.

III. 5x86/P75/ + vonalkód olvasó, mono monitor: Olvasószolgálat számítógépe.

IV. 486; mono monitor; feldolgozó számítógépe.

V. 386DX40; mono monitor + mátrix nyomtató; igazgatói számítógép.

VI. 286; hercules monitor: adatrögzítő számítógépe.

VII. P133; 16 M; 2.1G HDD; 4x4 CD; hangkártya; 33.6 bps modem, szalagos archiváló; 800 dpi színes kézi scanner; színes monitor + HP DeskJet 820 cxi színes tintasugaras nyomtató; vonalkódnyomtató: rendszergazda számítógépe.

A vonalkódos kölcsönzés megkezdéséig még egy 286-ost (hercules monitor) be kell állítani olvasói Textlib terminálként.

A számítógépes szolgáltatásaink:

Belépéskor az olvasók egy menüből választanak. A programindítások idejét, a futtatásuk hosszát egy saját készítésű program naplózza, lehetővé téve az adatbázisok használatának mérését, pl.: MNB hányszor, mennyi ideig.

A Windows alatt futtatott CD-ROM-ok használatát az olvasószolgálat statisztikájából, az Internet használatát a kifizetett telefondíjból állapíthatjuk meg (most próbálkozom egy, a hívások idejét naplózó tárcsázó-programmal).

Internet használat díja: telefondíj+10 % (számláló mutatja). Nyomtatás: 15.-Ft/oldal (könyvtári célra díjtalan).

Az elérhető adatbázisok:

Magyar Nemzeti Bibliográfia - CD; Irodalmi Kritikák és Tanulmányok Bibliográfiája; PRESSDOK-CD - Magyar sajtófigyelés; HUNDOK -CD - Sajtófigyelés, külföldi napi- és hetilapok magyar vonatkozású cikkei; REPI- Komárom-Esztergom megye a sajtóban - Sajtófigyelés.

CD-ROM-ok:

Verstár; BREHM: Az állatok világa; Athén - Atlanta: Magyarok az Olimpiák történetében; Encarta '97; Nyelvész - Angol és német nyelvoktató kezdőknek; Honfoglalás; PC World Számítástechnikai Magazin CD-ROM mellékletei; Jurix jogtár.

Angol nyelven:

High School Advantage, 6 CD (matematika, kémia, történelem, közgazdaságtan, spanyol nyelv), World War II.; CIA World Factbook 1995.

Török Csaba

Oroszlány, Művelődési Központ és Könyvtár

Textlib feldolgozásra három gép áll rendelkezésre a Textlib saját hálózati rendszerével.

Textlib szerver: 1 db: AMD P133-as számítógép 16 Mb RAM; 1,2 Gb merevlemez, 1,4 Mb floppy meghajtó; CD-ROM 2x-es, SVGA színes monitor.

Munkaállomások: 1 db AMD P-133-as számítógép, 8 Mb RAM, 1,2 Gb merevlemez; 1,4 Mb floppy meghajtó, SVGA színes monitor; 1 db: 8086-os DX/40-es számítógép, 4 Mb RAM, 120 Mb merevlemez, 1,4 Mb - 1,2 Mb; floppy meghajtó, SVGA színes monitor; 1 db Epson FX 1050-es nyomtató.

Textlib hálózat 40 m koax kábel, 16 bites Ethernet kártyákkal.

Internet elérésre 1 db AMD P-133-as számítógép, 8 Mb RAM, 1,3 Gb merevlemez, 1,4 Mb floppy meghajtó, SVGA színes monitor, monem 33,6-os, CD-ROM- 12x-es hangkártya, aktív hangfal.

Szoftverek:

REP sajtófigyelő a JAMK által küldött anyaggal frissítve. TEXTAR rendszerű.

Irodalmi analitikus adatbázis 1961-1996.

(Folyóiratok, tanulmánykötetek, irodalomtörténeti, színház és filmművészeti témájú írások.)

Frissítés a FSZEK által küldött lemezekkel havonta. TEXTAR rendszerű.

Internetes kapcsolódás a C3 szolgáltatón keresztül történik.

Használt szoftverek:

WINDOWS 3,1, Internet Explorer 3.01, Textlib könyvtári alkalmazási program 1.46-os verzió.

Sztruhár József

(Kérjük Esztergom és Nyergesújfalu adatait is - a szerk.)

Mezei András Dorogon

Immár hagyomány, hogy rendezvényeinket közösen szervezzük a Dorog Város Barátainak Egyesületével.

Októberi vendégünk Mezei András író-költő volt, akivel Cselenyák Imre helyi író beszélgetett.

Az író, akit méltán nevezhetünk korunk élő klasszikusának, nagy örömmel tett eleget a meghívásnak, hiszen manapság az ilyen írói, irodalmi esték iránt elég csekély az érdeklődés. Ennek oka egyrészt az, hogy a nívós rendezvényekre egyre kevesebb jut, időben és pénzben egyaránt, másrészt nincsenek olyan közösségek, amelyek ezt a fajta igényt megfogalmazzák. Úgy tűnik, nálunk van szándék és akarat a kultúra képviselőivel, művelőivel való találkozásra. Ezt bizonyítja az a szépszájú közönség, amely megtöltötte a rendezvény színhelyét.

Mezei András szerint lassan odáig jutunk, hogy nemcsak magyar irodalmat, hanem egyáltalán irodalmat sem olvasunk. Korunk fenyegetettsége, az elamerikanizálódás, az uniformizálódás ellen csak úgy tudnánk küzdeni, ha megőrzendő érték lenne mindnyájunk számára a magas színvonalú művészet, az irodalom, a zene.

Az író felelevenítette gyerekkorát, életútját, sikereit, csalódásait. Bemutatta a C.E.T. című folyóiratot, amelynek jelenleg főszerkesztője.

Az estet a költő saját előadásában elmondott versei tették felejthetlenné.

Gurinné Pintér Gabriella

Nyugdíjastalálkozó

A KKDSZ Komárom megyei csoportja régi adósságát törlesztette, amikor „közkívánatra” október 20-án a Megyei Könyvtárban megszervezte a megye nyugdíjas könyvtárosainak találkozóját. Az érintettek mintegy fele fogadta el a meghívást. A résztvevők örömmel idézték fel a régi emlékeket, és természetesen előkerültek az unokák fényképei is. Felvetődött az egykori könyvtári kirándulások felelevenítésének igénye. Remélhetőleg meg is tudjuk oldani a jövőben.

A vendégek megcsodáltak az' újjávarázsolt könyvtárat, ismerkedtek a könyvtár új lehetőségeivel. Nehéz volt abbahagyni a beszélgetést, a találkozó évenkénti megismétlésére számítanak régi kollégáink.

E helyen is köszönjük a megyei könyvtár vezetésének és minden segítőnknek, hogy helyet adtak e hagyományteremtő rendezvénynek. A megvalósításhoz a KKDSZ országos elnöksége anyagilag is hozzájárult.

Jövőre remélhetőleg még többen jönnek majd el a találkozóra, és a kirándulásra is lesz jelentkező... A jó szándékon nem fog múlni.

Takács Anna

Kedves Kollégák!

Folytatjuk a Szabolcsné Mészáros Éva által feltett kérdésekre a választ. A mostani kérdések az alábbiak:

- 1.) Meddig használják a *Hatályos jogszabályok gyűjteménye* eredeti, pótlapos formáját? Illetve: Használják-e? 2.) Mi van a hangskönyvvállománnyal?
- 3.) Mit tegyünk a hanglemezekkel (tárolási gondok, minőségromlás- Eladjuk? Selejtezzük? - noha CD még kevés van)?
- 4.) Hol tartunk a videókkal? Milyen filmeket és milyen forrásból szerzik be? Kinek és milyen feltételekkel kölcsönzik? A válaszokat előre is köszönöm. Beérkezési határidő: február 1.

- a szerk.

**Minden kedves kollégánknak és
olvasónknak
boldog új évet kívánnak**

a szerkesztők

Szerkesztik: ifj. Gyüszli László, Tata, Móricz Zsigmond Városi Könyvtár
dr. Horváth Géza, József Attila Megyei Könyvtár
Kelecsényi Péterné, József Attila Megyei Könyvtár
Takács Anna, Tatabánya, Városi Könyvtár
Tanczerné Jakus Emőke, Tata, Kőkúti Általános Iskola

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya, Fő tér 2.
Felelős kiadó: dr. Monostori Imre igazgató
Felelős szerkesztő: Schmidt József
ISSN 1218 9278
Tb.MK.S-1/98